

Sygn. akt IV U 525/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2019r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 30 września 2019 r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania M. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 9 maja 2019 r. Nr (...)

w sprawie M. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do odsetek

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala prawo M. W. do odsetek w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w wypłacie renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, przysługującej za okres od 1 lipca 2017 roku do 30 kwietnia 2019 roku, liczonych od każdej miesięcznej kwoty renty, poczynając od 26 dnia każdego miesiąca w powyższym okresie do 14 maja 2019 roku,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. na rzecz M. W. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Decyzją z 9 maja 2019r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.57 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wykonując wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z 22 czerwca 2018r. przyznał M. W. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 lipca 2017r. do 30 czerwca 2020r. oraz wypłacił ubezpieczonej wyrównanie w/w świadczenia za okres od 1 lipca 2017r. do 30 kwietnia 2019r. Jednocześnie podstawie art.85 ust.1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art.118 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy odmówił M. W. prawa do wypłaty odsetek od kwot renty należnej za miniony okres wskazując, że Sąd Okręgowy w Siedlcach w wyroku z 22 czerwca 2018r. nie orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczenia ani o odsetkach, a ponadto wykonując powyższy wyrok organ zachował ustawowy termin do wypłaty świadczenia, gdyż w dniu 7 maja 2019r. otrzymał informację z Powiatowego Urzędu Pracy w S. o kwocie pobranego

przez ubezpieczoną zasiłku dla bezrobotnych i niezwłocznie, gdyż w dniu 9 maja 2019r. wydał decyzję o przyznaniu świadczenia (decyzja z 9 maja 2019r. k.60 akt rentowych).

Odwołanie od w/w decyzji złożyła M. W. wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że przysługuje jej prawo do odsetek z tytułu opóźnienia w wypłacie renty za miniony okres ,tj. od 1 lipca 2017r. do 30 kwietnia 2019r. liczonych od każdej miesięcznej kwoty świadczenia w powyższym okresie, od dnia następnego po dniu płatności do dnia poprzedzającego dzień faktycznej zapłaty zaległej renty. Ubezpieczona zarzuciła powyższej decyzji naruszenie przepisu art.85 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wskazując, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za wydanie błędnej decyzji o odmowie prawa do renty, a brak orzeczenia przez Sąd w w/w wyroku o odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczenia nie podważa jej uprawnień do dochodzenia prawa do wypłaty odsetek (odwołanie k.1-2 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i argumentację zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.3-4 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona M. W. do 30 czerwca 2017r. była uprawniona do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy przyznanej na podstawie decyzji z 6 maja 2016r. (decyzja z 6 maja 2016r. k.62 akt rentowych). W związku ze zbliżającym się upływem okresu, na jaki została przyznana renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy, w dniu 31 maja 2017r. ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (wniosek z 31 maja 2017r. k.71-72 akt rentowych). Rozpoznając wniosek organ rentowy skierował ubezpieczoną na badanie przez lekarza orzecznika, który w orzeczeniu z 18 lipca 2017r. ustalił, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy (orzeczenie lekarza orzecznika z 18 lipca 2017r. k.73 akt rentowych). Na skutek sprzeciwu ubezpieczonej od powyższego orzeczenia lekarza orzecznika, ubezpieczona została skierowana na badanie przez komisję lekarską ZUS, która w orzeczeniu z 16 sierpnia 2017r. ustaliła, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy (orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z 16 sierpnia 2017r. k.76 akt rentowych). Na podstawie powyższego orzeczenia decyzją z 31 sierpnia 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres, tj. od 1 lipca 2017r. (decyzja z 31 sierpnia 2017r. k.77 akt rentowych). Na skutek odwołania ubezpieczonej od powyższej decyzji, Sąd Okręgowy (...)wyrokiem z 22 czerwca 2018r. wydanym w sprawie IV U (...)zmienił w/w decyzję i ustalił, że ubezpieczonej przysługuje prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 lipca 2017r. do 30 czerwca 2020r. W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że rozpoznane u ubezpieczonej schorzenia, a w szczególności wiodące schorzenia kardiologiczne w postaci niedomykalności zastawek mitralnej i trójdzielnej powiększające się i powodujące narastającą rozrzną obu przedsionków i w konsekwencji wzrost ciśnienia w krążeniu płucnym, a także różnorodne zaburzenia rytmu serca od okresowo występującej tachykardii do bardzo wolnej pracy serca oraz napady migotania przedsionków w dalszym ciągu naruszają sprawność organizmu ubezpieczonej w stopniu dającym podstawy do orzeczenia dalszej częściowej niezdolności do pracy w okresie od 1 lipca 2017r. do 30 czerwca 2020r. Ustaleń powyższych Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o opinię biegłych z zakresu medycyny (wyrok Sądu Okręgowego w (...) z 22 czerwca 2018r. w sprawie IV U 775/17 wraz z uzasadnieniem k.47 i 49-51 akt sprawy IV U 775/17). Wyrokiem z 6 lutego 2019r. Sąd Apelacyjny w(...)III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację organu rentowego od powyższego wyroku Sądu pierwszej instancji, a uprzednio wniosek organu rentowego o weryfikację postanowienia Sądu O. o oddaleniu wniosku organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych i dopuszczenie takiego dowodu (wyrok Sądu Apelacyjnego z 6 lutego 2019r. wraz z uzasadnieniem k.79 i 83-85 akt sprawy IV U 775/17).

Odpis wyroku Sądu Apelacyjnego (...)z 6 lutego 2019r. wraz z uzasadnieniem wpłynął do organu rentowego w dniu 1 marca 2019r. (k.3-6 II tom akt rentowych). Po otrzymaniu w dniu 7 maja 2019r. informacji z Powiatowego Urzędu Pracy w S. o wysokości pobranego przez ubezpieczoną zasiłku dla bezrobotnych (informacja PUP z 7 maja 2019r. tom II k.52 akt rentowych), w dniu 9 maja 2019r. organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję, w której przyznał ubezpieczonej rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres wskazany w prawomocnym wyroku Sądu Okręgowego z 22 czerwca 2018r. ,tj. od 1 lipca 2017r. do 30 czerwca 2020r. Jednocześnie organ rentowy podjął bieżącą wypłatę renty

na rzecz ubezpieczonej ustalając termin płatności na 25. dzień każdego miesiąca, jak również dokonał naliczenia i wypłaty wyrównania renty za okres miniony od 1 lipca 2017r. do 30 kwietnia 2019r. (decyzja z 9 maja 2019r. tom II k.60-61 akt rentowych). Należność za okres od 1 lipca 2017r. do 30 kwietnia 2019r. została przekazana na rachunek bankowy ubezpieczonej w dniu 15 maja 2019r. (informacja organu rentowego z 2 sierpnia 2019r. k.10 akt sprawy). Jednocześnie w powyższej decyzji z 9 maja 2019r. organ rentowy odmownie załatwił wniosek ubezpieczonej z 6 maja 2019r. o wypłatę odsetek za opóźnienie w wypłacie renty za okres od 1 lipca 2017r. do 30 kwietnia 2019r. (wniosek ubezpieczonej z 6 maja 2019r. o wypłatę renty z odsetkami tom II k.51 akt rentowych i w/w decyzja z 9 maja 2019r. tom II k.60-61 akt rentowych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. W. od decyzji z 9 maja 2019r. w części odmawiającej ubezpieczonej prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie renty za okres od 1 lipca 2017r. do 30 kwietnia 2019r. okazało się uzasadnione.

Stosownie do treści art.85 ust.1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 963), jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego, przy czym nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Z kolei w myśl art.118 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2016r. poz. 887) organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust.2 i 3. Zgodnie z ust.1a wskazanego przepisu w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wypływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W myśl ust.2 powyższego przepisu jeżeli w wyniku decyzji zostało ustalone prawo do świadczenia oraz jego wysokość organ rentowy dokonuje wypłaty świadczenia w terminie określonym w ustępie 1.

W niniejszej sprawie renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy należna ubezpieczonej za okres od 1 lipca 2017r. do 30 kwietnia 2019r. nie została wypłacona w terminie. Z akt rentowych ubezpieczonej wynika, że termin płatności renty organ rentowy określił na 25. dzień każdego miesiąca. Tymczasem świadczenie rentowe za w/w okres zostało wypłacone ubezpieczonej łącznie za cały okres w dniu 15 maja 2019r. Rozstrzygnięcie o zasadności roszczenia ubezpieczonej o przyznanie jej prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie renty zależało zatem od ustalenia, czy opóźnienie w wypłacie świadczenia było następstwem okoliczności, za które Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie ponosi odpowiedzialności, czy też przeciwnie organ rentowy ponosi odpowiedzialność za brak terminowej wypłaty świadczenia. Wbrew twierdzeniom organu rentowego fakt, że organ rentowy wykonał wyrok Sądu Okręgowego z S. z 22 czerwca 2018r. w sprawie IV U 775/17 zmieniający decyzję organu rentowego z 31 sierpnia 2017r. i ustalający prawo ubezpieczonej do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w okresie od 1 lipca 2017r. do 30 czerwca 2020r. poprzez wydanie decyzji z 9 maja 2019r. nie przesądza o tym, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu i wypłacie renty. W/w wyrokiem sądu ustalono prawo ubezpieczonej do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, ale analiza akt postępowania sądowego toczącego się przed Sądem Okręgowym w Siedlcach w sprawie IV U 775/17 pokazuje, że w postępowaniu tym nie ujawniono żadnych nowych okoliczności dotyczących stanu zdrowia ubezpieczonej w kontekście prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, których nie mógł ustalić organ rentowy w toku rozpoznania wniosku ubezpieczonej o to świadczenie zgłoszonego w dniu 31 maja 2017r. Przeciwnie, analiza okoliczności sprawy prowadzi do wniosku, że przyczyną, dla której organ rentowy decyzją z 31 sierpnia 2017r. odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, było błędne ustalenie przez lekarza orzecznika ZUS, a następnie przez komisję lekarską ZUS, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy. Błędne stanowiska obu tych organów zostało wykazane w postępowaniu dowodowym przeprowadzonym przez Sąd Okręgowy w sprawie IV U 775/17, a w szczególności w wydanej w tej sprawie opinii biegłych z zakresu medycyny

pracy (vide: ustalenia faktyczne). Należy podkreślić, że błędne orzeczenie lekarza orzecznika lub komisji lekarskiej ZUS o braku niezdolności do pracy jest okolicznością, za którą organ rentowy ponosi odpowiedzialność. Zarówno bowiem lekarz orzecznik ZUS, jak i komisja lekarska ZUS działają w ramach organu rentowego i jeśli przyczyną nieprawidłowej decyzji organu rentowego była błędna ocena stanu zdrowia osoby ubiegającej się o świadczenie przez lekarza orzecznika lub przez komisję lekarską ZUS to błąd taki stanowi błąd organu rentowego rodzący odpowiedzialność na podstawie art.85 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (tak Sąd Apelacyjny w Łodzi z 19 listopada 2013r. w sprawie III AUa 295/13, Lex nr 1402872). Błędna ocena stanu zdrowia ubezpieczonej przez lekarza orzecznika ZUS w orzeczeniu z 18 lipca 2017r., a następnie przez komisję lekarską ZUS w orzeczeniu z 16 sierpnia 2017r. (k.73 i 76 akt rentowych) została potwierdzona wyrokiem Sądu Okręgowego w Siedlcach z 22 czerwca 2018r. wydanym w sprawie IV U 775/17, a następnie oddaleniem apelacji organu rentowego od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach przez Sąd Apelacyjny w Lublinie (k.47 i 79 akt IV U 775/17). Materiał dowodowy zebrany we wskazanej sprawie potwierdził istnienie podstawy do zmiany decyzji z 31 sierpnia 2017r. i ustalenia ubezpieczonej prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 lipca 2017r. do 30 czerwca 2020r., a to wobec stwierdzenia, że stan zdrowia ubezpieczonej nie uległ zmianie w porównaniu do stanu, który był podstawą przyznania renty na okres do 30 czerwca 2017r.

Skoro zatem organ rentowy błędnie ustalił, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy i na tej podstawie nie przyznał ubezpieczonej renty z tytułu niezdolności do pracy, to niczym nieuzasadnione jest jego obecne twierdzenie, że nie ponosi on odpowiedzialności za opóźnienie w wypłacie tego świadczenia. Okolicznością niezbędną do rozpoznania wniosku ubezpieczonej o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy było dokonanie oceny jej stanu zdrowia. Stwierdzić zatem należy, że dla odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych istotne jest, czy organ rentowy dysponował takimi informacjami, które umożliwiłyby mu dokonanie prawidłowej oceny stanu zdrowia ubezpieczonej jeszcze na etapie postępowania przed organem, innymi słowy - czy istniały przeszkody by lekarz orzecznik ZUS oraz komisja lekarska ZUS wydali orzeczenie o niezdolności do pracy. Opinia biegłych z zakresu medycyny wywołana w sprawie IV U 775/17 pokazuje, że przeszkody takie nie istniały, gdyż w w/w postępowaniu sądowym biegli dysponowali tym samym materiałem dowodowym co organ rentowy w toku swojego wewnętrznego postępowania orzeczniczego. W konsekwencji powyższego, ani wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z 22 czerwca 2018r., ani wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 6 lutego 2019r., ani informacja z Powiatowego Urzędu Pracy w S. stwierdzająca wysokość pobieranego przez ubezpieczoną zasiłku dla bezrobotnych nie stanowiły w istocie wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Należy ponadto podkreślić, że brak orzeczenia przez Sąd na podstawie art.118 ust.1a o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, nie pozbawia osoby ubezpieczonej prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia. Na stanowisku takim stanął Sąd Najwyższy w uchwale z 24 marca 2011r. w sprawie I UZP 2/11 (OSNP 2011/19-20/255). W takim samym kierunku wypowiedziały się również sądy powszechne (m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 9 maja 2013r. w sprawie III AUa 1700/12, Lex nr 1322434). Sąd Okręgowy w całości podziela te poglądy.

Reasumując, Sąd ustalił, że ubezpieczonej przysługuje prawo do wypłaty odsetek ustawowych za opóźnienie w przyznaniu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy za okres od 1 lipca 2017r. do 30 kwietnia 2019r. i odsetki te są płatne od każdej miesięcznej kwoty świadczenia w powyższym okresie, czyli od dnia następnego po dniu płatności, tj. od 26-tego dnia każdego miesiąca do dnia 14 maja 2019r., tj. do dnia poprzedzającego wypłatę na rzecz ubezpieczonej nominalnej kwoty wyrównania świadczenia za w/w okres, co nastąpiło w dniu 15 maja 2019r. (vide: informacja organu rentowego z 2 sierpnia 2019r. k.10 akt sprawy).

Mając na uwadze całokształt powyższych okoliczności Sąd na podstawie art.477¹⁴§2 kpc orzekł jak w pkt I sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z wynikiem sprawy na podstawie art.98§1 i 3 kpc w związku z art.99 kpc i w związku z §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018r., poz.265).